

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžo/89/2015
Identifikačné číslo spisu: 3013200641
Dátum vydania rozhodnutia: 26.07.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Kováčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:3013200641.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Kataríny Benzovej v právnej veci navrhovateľov: 1/ P. a 2/ Z., obaja trvale bytom U. XXX, právne zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Danica Birošová, s.r.o., so sídlom Piaristická 46, Trenčín, proti odporcovi: Obec Mníchova Lehota, so sídlom Mníchova Lehota 90, právne zastúpenému: JUDr. Anetta Klestincová, advokátka, so sídlom Mesačná 5, Bratislava, za účasti: 1/ C. nar. XX.X.XXXX, bytom U. XXX, 2/ JR., nar. XX.X.XXXX bytom U. XXX, 3/ C. nar. X.X.XXXX, bytom U. XXX, 4/ R. nar. XX.X.XXXX, bytom U. XXX, v konaní zastúpení: JUDr. Jirí Choutka, advokát, so sídlom Štúrovo námestie 121, Trenčín, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č.j. 658/2013, č. spisu: 30/2013 zo dňa 5 júna 2013, o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/131/2013-41 zo dňa 26. januára 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/131/2013-41 zo dňa 26. januára 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj krajský súd) napadnutým rozsudkom č. k. 13S/131/2013-41 zo dňa 26. januára 2015 podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporcu č. j. 658/2013, č. spisu 30/2013 zo dňa 5. júna 2013, ktorým v správnom konaní rozhodoval o návrhu účastníkov, označených v súdnom konaní ako účastníci 1/ - 4/, podanom podľa § 5 Občianskeho zákonníka.

Výrokom I. napadnutého rozhodnutia odporca uložil P. (navrhovateľovi 1/ v súdnom konaní), aby v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia obnovil pôvodný pokojný stav tak, že opraví a doplní ním poškodené a odstránené pletivo, kovovú konštrukciu na vinič a stĺpiky na oplotení s betónovou

podmurovkou, ktoré oddeľuje pozemky parcely č. XXXX/X, XXXX a XXXX/X zapísané na LV č. XXXX nachádzajúce sa v katastrálnom území Mníchova Lehota, obec Mníchova Lehota, ktoré sú vo vlastníctve navrhovateľov 1/, 2/ (P. a Z. u ktorej v priebehu odvolacieho konania došlo k zmene priezviska na X.) a pozemky parc. č. XXXX/X, XXXX/X a XXXX/X, zapísaných na LV XXXX, ktoré sú vo vlastníctve účastníka 1/ (C. ml.) a v užívaní účastníkov 2/, 3/, 4/ (L., C. st., R. nachádzajúce sa v katastrálnom území Mníchova Lehota, obec Mníchova Lehota.

Výrokom II. napadnutého rozhodnutia odporca uložil navrhovateľom 1/ a 2/ (P. a Z.) s účinnosťou odo dňa právoplatnosti rozhodnutia predbežne zakázal poškodzovať, odstraňovať oplotenie s betónovou podmurovkou, ako aj konštrukcie alebo stĺpiky na oplotení umiestnené, ktoré oddeľujú pozemky parcely č. XXXX/X, č. XXXX a XXXX/X, zapísané na LV č. XXXX, nachádzajúce sa v katastrálnom území Mníchova Lehota, obec Mníchova Lehota, ktoré sú vo vlastníctve navrhovateľov 1/ a 2/ (P. a Z.) a pozemky parcely č. XXXX/X, XXXX/X a XXXX/X, zapísané na LV č. XXXX, nachádzajúce sa v katastrálnom území Mníchova Lehota, obec Mníchova Lehota, ktoré sú vo vlastníctve účastníka 1/ (C. ml.) a v užívaní účastníkov 2/, 3/, 4/ (L., C. st., R., poškodzovať hnutelné a nehnuteľné veci vo vlastníctve účastníkov 1/ až 4/ a brániť účastníkom 1/ až 4/ vo vstupe na nehnuteľnosti v ich vlastníctve a užívaní umiestnením akýchkoľvek mechanických alebo faktických prekážok, alebo iným spôsobom brániť či znemožňovať užívanie nehnuteľností vo vlastníctve a užívaní účastníkov 1/ až 4/ a to stavby, rodinného domu, súpisné číslo: 351 na parcele číslo XXXX/X a pozemkov parcely č. XXXX/X, XXXX/X a XXXX/X, zapísaných na LV č. XXXX, nachádzajúcich sa v katastrálnom území Mníchova Lehota, obec Mníchova Lehota.

Krajský súd v Trenčíne, vecne a miestne príslušný na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia postupom podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p., preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj predchádzajúci postup správneho orgánu v rozsahu a z dôvodov uvedených v návrhu - opravnom prostriedku s prihliadnutím na skutkový stav v čase vydania rozhodnutie. Po zistení, že opravný prostriedok bol podaný oprávnenou osobou a v zákonnej lehote, proti rozhodnutiu, ktoré môže byť predmetom súdneho prieskumu podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p., vec meritórne prejednal a dospel k záveru, že rozhodnutie aj postup správneho orgánu sú v súlade so zákonom a teda opravnému prostriedku nie je možné priznať úspech (§ 250q ods. 2 O.s.p.).

Krajský súd z obsahu spisu zistil, že odporca pri svojom rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že oplotenie medzi pozemkami účastníka 1/ (C. ml.) parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X a navrhovateľov 1/ a 2/ (P. a Z.) parc. č.1255/1, parc. č. XXXX, parc. č. XXXX/X rozdeľovalo tieto nehnuteľnosti a bolo akceptované ako hranica pozemkov pôvodnými vlastníkmi nehnuteľností a taktiež bolo dlhodobo akceptované aj samotnými navrhovateľmi 1/, 2/ a účastníkmi 1/ až 4/, pričom uvedené oplotenie existovalo medzi pozemkami minimálne od roku 1982. Na základe vytyčovacieho náčrtu Ing. Drhu č. 816 zo dňa 19.10.2012 (geodeta Ing. Drhu si objednal účastník 1/ C. ml. v súvislosti s konaním o dodatočné povolenie stavby dvojgaráže a o povolenie stavby oplotenia) bola spochybnená pôvodná hranica medzi pozemkami, nakoľko bolo zistené, že hranica medzi pozemkami parc. č. XXXX/X a parc. č. XXXX/X vedie cez pozemok vo vlastníctve účastníka 1/ (C. ml), čo vyvolalo medzi navrhovateľmi 1/, 2/ a účastníkmi 1/ až 4/ spor o priebeh hranice medzi susediacimi pozemkami. Dňa 1.2.2013 navrhovateľ 1/ (P.) narušil a odstránil oplotenie a stĺpiky, ako aj kovovú konštrukciu medzi pozemkami parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X a pozemkami parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X.

Krajský súd vyhodnotil odvolacie námietky navrhovateľov ako neopodstatnené a konštatoval, že odporca v rámci svojho rozhodovacieho procesného postupu postupoval v súlade so zákonom. K spochybneniu právomoci odporcu uviedol, že konanie pred odporcom v postavení orgánu verejnej správy začalo na návrh účastníkov 1/ až 4/, ktorí sa výslovne domáhali ochrany podľa § 5 Občianskeho zákonníka, čiže podstatou konania pred odporcom bolo posúdenie dôvodnosti poskytnutia predbežnej ochrany v zmysle § 5 Občianskeho zákonníka účastníkom 1/ až 4/. Zdôraznil, že podkladom pre rozhodnutie podľa § 5 Občianskeho zákonníka je vyriešenie skutkovej otázky, či došlo zrejmemu zásahu do pokojného stavu, ktorý existoval pred zrejším zásahom. Krajský súd sa zaoberal otázkou, či a ktorý stav medzi spornými stranami je možné považovať za pokojný, teda ktorému prináleží ochrana. Uviedol, že podmienkou, aby

určitý stav bol považovaný za pokojný nie je dĺžka času, po ktorý trval, ale skutočnosť, či tento stav bol medzi účastníkmi vzájomne rešpektovaný a uznávaný. V danej veci nezhody medzi účastníkmi správneho konania nastali po tom, čo sa po zameraní a vyhotovení vytyčovacieho náčrtu, sa stala spornou otázka priebehu hranice medzi susediacimi pozemkami, ktorá bola obojstranne akceptovaná ako tvorená oplotením. Na základe uvedeného krajský súd ustálil, že existencia tohto oplatenia predstavovala až do jej odstránenia navrhovateľom 1/ pokojný stav a pokiaľ navrhovateľ 1/ narušil a odstránil oplatenie a stĺpiky, ako aj kovovú konštrukciu medzi susednými pozemkami, dopustil sa konania, ktoré nemožno kvalifikovať inak ako konanie narušujúce pokojný stav.

K námietke navrhovateľa 1/, že odstraňovanie zvyškov starých oplatení vykonal na základe „Dohody o urovnaní sporu zo dňa 13.11.2012 krajský súd uviedol, že zo samotnej dohody sa nedá absolútne ustáliť, ktoré konkrétne zvyšky starého oplatenia mali byť na základe tejto dohody odstránené, pričom účastníci 1/ až 4/ vo vyjadrení k odvolaniu uviedli, že na základe tejto dohody nemal byť v žiadnom prípade odstránený plot umiestnený na betónovom základe.

K námietke týkajúcej sa nepreskúmateľnosti a nezrealizovateľnosti výrokov I. a II. napadnutého rozhodnutia krajský súd uviedol, že určenie spôsobu obnovenia napadnutého stavu považuje napadnutými výrokmi za dostatočným spôsobom vyšpecifikovaný tak, že nemôže dôjsť k zámene.

Na záver krajský súd uviedol, že odporca vo veci vykonal dostatočné dokazovanie, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vyvodil z neho správny právny názor a preto napadnuté rozhodnutie podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil. O náhrade trov konanie rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že neúspešným navrhovateľom 1/ a 2/ ich náhradu nepriznal. O povinnosti navrhovateľov 1/ a 2/ zaplatiť spoločne a nerozdielne súdny poplatok súd rozhodol za použitia ust. § 2 ods. 4 posledná veta č. 71/1992 Zb., podľa ktorého poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Proti rozsudku krajského súdu podali navrhovatelia 1/ a 2/ odvolanie v ktorom navrhli, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. V odvolaní opätovne zopakovali odvolacie námietky, s ktorými sa krajský súd v napadnutom rozhodnutí vysporiadal a namietali, že vykonanie opravy - realizácie nového plotu je pomerne vysoko nákladovou položkou a uložená povinnosť je zbytočne finančne nákladná, pričom sa jej navrhovatelia v správnom konaní ani nedomáhali.

K odvolaniu sa podaním zo dňa 21.04.2015 vyjadril odporca a žiadal, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil a zaviazal navrhovateľov k úhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania. Uviedol, že predmetné odvolanie je svojím obsahom neurčité, nezrozumiteľné a zmätočné, odvolací dôvod v ňom uvedený je vymyslený, navrhovateľmi nekonkretizovaný a argumenty uvedené v ňom sú abstraktné, nepravdivé a zavádzajúce. Podľa jeho názoru sa krajský súd v merite veci zaoberal úplne všetkými námietkami navrhovateľov vznesenými v podanom odvolaní a námietkami vznesenými na pojednávaní pred krajským súdom, vykonal všetky navrhnuté dôkazy potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, jeho rozhodnutie vychádza zo správneho právneho posúdenia veci, pričom svoje rozhodnutie podrobne a dostatočne zdôvodnil. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania spočívajúcich v náhrade trov právneho zastúpenia advokátkou.

Dňom 1.7.2016 nadobudol účinnosť zák. č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 SSP, odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk najmenej päť dní vopred, v senáte rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011) a rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Konanie pred správnym orgánom začalo na základe žiadosti podanej dňa 7.2.2013, ktorou sa osoby, označené v súdnom konaní ako účastníci 1/. -4/. domáhali ochrany proti postupu navrhovateľa 1/ v súvislosti s odstránením časti plota tvoriaceho hranicu vo vzťahu k ich parcelám č. XXXX/X, XXXX/X, pričom parcely, hranica ku ktorým je sporným konaním dotknutá sú v užívaní účastníkov 1/. - 4/. ako navrhovateľov v správnom konaní v ich užívaní už viac ako 40 rokov. Požadovali predbežné zakázanie opísaného zásahu a uloženie obnovenia predošlého stavu. Správny orgán sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými relevantnými zisteniami týkajúcimi sa iných konaní súvisiacich so sporným postupom navrhovateľa 1/ a vzhľadom na preukázanie zrejmeho zásahu do pokojného stavu rozhodol vyššie uvedeným spôsobom.

Podľa § 5 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, ak došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu, možno sa domáhať ochrany na obci. Obec môže predbežne zásah zakázať alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Tým nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany na súde.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na to, aby prvostupňový rozsudok podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil, pričom odkazuje na jeho podrobné dôvody vo vzťahu ku všetkým dôvodom podaného odvolania, s ktorými sa krajský súd náležite po stránke skutkovej aj právnej vysporiadal, preto najvyšší súd nevidí dôvod na zopakovanie vecne správnych dôvodov rozsudku krajského súdu.

V súlade s ust. § 219 ods. 2 OSP najvyšší súd len dopĺňa na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku nasledovné: Inštitút ochrany pokojného stavu v zmysle § 5 Občianskeho zákonníka je jedným z druhov prenesenia výkonu štátnej správy na obec ako orgán územnej samosprávy. Paralelne so súdmi (§5 veta posledná Občianskeho zákonníka) prináleží obci v postavení orgánu verejnej správy rozhodovať o ochrane práv občanov v rozsahu zákazu zrejmeho zásahu do pokojného stavu prípadne uloženia povinnosti narušiteľovi obnoviť pôvodný stav. V tomto konaní, riadiacom sa ustanoveniami zák. č. 71/1967 Zb. správneho poriadku, obciam rozhodujúcim o návrhu podľa § 5 Občianskeho zákonníka neprináleží vydávať konštitutívne rozhodnutia, dôsledkom ktorých by bolo určenie resp. zmena právnych pomerov. Obec svojim rozhodnutím nevytvára právny stav ale jej rozhodnutie smeruje k ochrane naposledy existujúceho pokojného - faktického stavu. Úlohou obce je urýchlené poskytnutie ochrany pred zrejým zásahom do zisteného posledného pokojného stavu a zabezpečenie poriadku vo vzťahoch medzi obyvateľmi (viď uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 183/01 zo dňa 29.05.2001).

Skutkovým základom pre rozhodnutie obce je posledný pokojný stav, ktorý existoval pred zrejým zásahom, preto obec zisťuje a rieši len skutkové otázky. Neskúma a ani nemôže skúmať, komu právo skutočne patrí, aká je právna pozícia jednotlivých strán. Tieto otázky môže preskúmať a rozhodnúť o nich iba súd. Ak obec dôjde k záveru, že došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu, rozhodne tak, že sa tým dosiahne obnovenie stavu, ktorý existoval pred zásahom. Obec sa v konaní nezaoberá otázkou, či zásah do pokojného stavu bol po práve alebo v rozpore s ním. Zisťuje iba, či boli splnené podmienky požadované Občianskym zákonníkom pred rozhodnutím, ktorými sú preukázanie existencie pokojného

stavu a preukázanie jeho zrejmeho porušenia. Rozsah poskytnutej ochrany je daný ustanovením § 5 Občianskeho zákonníka, na základe ktorého je obec oprávnená zasah do pokojného stavu:

a/ zakázať,

b/ rušiteľovi uložiť, aby obnovil posledný pokojný stav alebo

c/ zakázať a rušiteľovi uložiť, aby obnovil posledný pokojný stav.

Odvolací súd má za to, že navrhovatelia v odvolaní neuviedli také skutočnosti, ktoré by spochybňovali vecnú správnosť výroku rozhodnutia krajského súdu. Pokiaľ sa jedná o námietku, že uložená povinnosť je značne finančne náročná, túto považuje za právne irelevantnú. Navrhovateľ 1/ si pri svojom postupe mal a musel byť vedomý nielen toho, že likviduje úpravy a plot, ktorých hodnota je zrejma a vyčísľiteľná ale aj toho, že prípadné obnovenie týchto úprav (ktorá možnosť nie je vylúčená vzhľadom na prebiehajúce konanie vo veci vlastníckej žaloby) bude so sebou niesť finančné náklady. Najvyšší súd sa preto v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia krajského súdu, ktorý konštatoval, že rozhodnutie odporcu bolo vydané v súlade so zákonom. Odvolacie dôvody navrhovateľov neboli spôsobilé spochybniť takto ustálený právny záver krajského súdu, s ktorým sa najvyšší súd stotožnil v celom rozsahu a preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania najvyšší súd rozhodol podľa § 224 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní neúspešným navrhovateľom náhradu trov konania nepriznal. Vzhľadom na ustálenú judikatúru nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania odporcovi (nárok uplatnený v písomnom vyjadrení k odvolaniu za úkon právnej služby vyjadrenie k odvolaniu) ani pribratým účastníkom konania 1/- 4/.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.